

08

14

20

24

33

19

04 Kort

08 Verdwalen Geef de wijkteams de tijd. Laat integraal werken geen hol mantra worden. En preventiebeleid mag niet alleen een wijzend vingertje zijn. Aldus Pauline Meurs, autoriteit in de zorg.

13 Levensverhaal De mens centraal, wat betekent dat nu eigenlijk? Column van wetenschappers die onderzoek doen naar de bijstand.

14 Achter de feiten Waarom is de jeugdzorg zo dramatisch duur? (deel twee)

16 Op het oog

18 Gastcolumn Bijstandsgerechtigden zijn eerst en vooral mensen, betoogt Nora Kasmi, zelfstandig adviseur sociaal domein.

19 Lef en vertrouwen Energiebesparing: goed voor het milieu én voor de portemonnee. Leeuwarden doet een succesvolle proef met energiecoaches.

20 Vergeten en verwaarloosd

Mensen die jaren in de bijstand zitten. Rotterdam en Peel en Maas halen alles uit de kast om deze groep in beweging te krijgen. De crux: persoonlijke aandacht.

24 Paniek 2,5 miljoen Nederlanders hebben moeite met taal, rekenen of digitale vaardigheden. Een enorm maatschappelijk probleem. Deel één van een tweeluik over laaggeletterdheid.

29 Podium Partners in het sociaal domein brengen hun kennis voor het voetlicht.

34 Relatiecheck De relatie tussen burger en gemeente (en haar partners) is vaak voor het leven. Hoe staat het ervoor met de liefde?

Colofon *Sprank* is hét magazine voor beslissers in het sociaal domein. *Sprank* wordt uitgegeven door Divosa, de vereniging van leidinggevenden in het sociaal domein **Redactie** Jolanda van den Braak (hoofdredactie), Ingrid Huisman (projectleider Divosa), Dorine van Kesteren (eindredactie), Jessica Maas **Fotografie & beeld** Rolf de Bakker, Niels Blekemolen, Roger Cremers, Merlijn Doornik, iStock, HH, Katrien Mulder **Art direction** Veronique Gielissen **Druk** Senefelder Misset, Doetinchem **Aan dit nummer werkten mee** Nienke Blokhuis, Laura Cuijpers, Erik Dannenberg, Sandra Dijkman Dulkes, Marije van Dodeweerd, Jaap Hoeve, Nora Kasmi, Anneke Nunn **Redactieadres** sprank@divosa.nl **Advertenties** HOEZO projectmanagement en congresorganisatie, Eveline Alho, telefoon 023 - 555 27 20, e-mail e.alho@hoe-zo.nl **Prijzen** een los nummer kost €15,30. Een abonnement €127,50 (excl. 9% btw) per jaar. Wijzigingen doorgeven kan via sprank@divosa.nl of 030 - 233 233 7. Opzeggen kan schriftelijk voor 1 november van het lopende kalenderjaar via sprank@divosa.nl of Divosa / Sprank postbus 2758, 3500 GT Utrecht © Divosa *Sprank* verschijnt 10x per jaar **Oplage** 1.500 **ISSN** 1875-6069

Belangrijkste bezit

Zij pelde een mandarijn, ik stak haar een stuk keukenrol toe. "Heb ik niet nodig." "Wel. Anders ben je straks voer voor wespen die je in je vingers steken en dan loop je rond met tien ontstoken tentakels en kun je niet naar school omdat je geen pen kunt vasthouden en dan leer je niets en blijf je zitten en kun je na de zomer niet naar de middelbare school." "Dus zonder servetje ga ik niet over?", lachte ze haar nieuwe beugel bloot. "Dat lijkt op wat ik op Tiktok zag." (Tiktok is een app om filmpjes te maken en delen, ik zeg het er toch maar even bij). "Daarin lieten ze zien dat een pen je belangrijkste bezit is. Want zonder pen kun je geen *notes* maken en als je geen *notes* kunt maken, kun je niet leren en als je niet kunt leren, haal je geen diploma en zonder diploma krijg je geen goede baan en verdien je misschien te weinig om van te leven." "Maar als je nu wel een pen hebt, maar niet goed kunt schrijven en lezen?", vroeg ik. Ja, dan wordt het alsnog lastig, dacht ze. "Want je kunt bijvoorbeeld je Whatsapp-berichten wel inspreken, maar als mensen dan tekstberichten terugsturen, weet je niet wat er staat. En stel, je bent allergisch voor gluten, maar je kunt in de supermarkt de etiketten niet lezen? Gebruiksaanwijzingen van apparaten gaat denk ik ook niet goed. En straatnaambordjes ..." Mijn wetenschapper in de dop voorzag een hoop moeilijkheden op vele fronten. Op pagina 24 doen we de omvang en gevolgen van laaggeletterdheid uit de doeken. Schrik niet.

Jolanda van den Braak, hoofdredacteur